Yabanc? Dil Türkçeye Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yabanc? Dil Türkçeye Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32718

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yabanc? Dil Türkçeye Yönelik Tutum Ölçe?i, **Türkçeyi yabanc? dil** olarak ö?renen bireylerin bu dile kar?? geli?tirdikleri tutum düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, Kübra ?engül taraf?ndan 2016 y?l?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda bir geli?tirme çal??mas? olarak ortaya konulmu?tur. Bu araç, dil ö?renme sürecindeki motivasyon, alg? ve duygusal tepkilerin sistematik olarak de?erlendirilmesine olanak tan?r ve böylece Türkçe ö?retim programlar?n?n etkinli?inin de?erlendirilmesinde önemli bir rol oynar.

Ölçe?in geli?tirilmesi, **Türkçenin yabanc? dil** olarak ö?retiminin gittikçe artan önemi ba?lam?nda, ö?rencilerin duygusal ve bili?sel tutumlar?n?n akademik ba?ar? üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlayan daha büyük bir ara?t?rman?n parças?d?r. Ölçek, özellikle anlama becerileri ve dil bilgisi ba?ar?s? ile tutum aras?ndaki ili?kileri derinlemesine analiz etmek üzere tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Yabanc? Dil Olarak Türkçe, Ölçek Geli?tirme, Dil Ö?renme Stratejileri, Duyu?sal Alan, Psikometri.

Yazarlar

Kübra ?engül

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, **Türkçeyi yabanc? dil** olarak ö?renen yeti?kin veya genç yeti?kin ö?rencilerin, ö?renilen dile (Türkçeye) kar?? sahip olduklar? genel ve alt boyutlardaki tutum seviyelerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde belirlemektir. Ölçek, dil ö?renme stratejilerinin ve ö?retim yöntemlerinin ö?renci tutumlar? üzerindeki etkilerini deneysel olarak incelemek için bir ölçüm arac? olarak kullan?lm??t?r.

Özel olarak, ölçek, yabanc? dil ö?reniminde duyu?sal faktörlerin önemini vurgulayarak, ö?rencilerin Türkçeye yönelik olumlu veya olumsuz e?ilimlerini nicel verilerle ortaya koymay? hedefler. Bu sayede, ö?retmenler ve program geli?tiriciler, ö?renci tutumlar?n? iyile?tirmeye yönelik pedagojik müdahaleler tasarlayabilirler.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Yabanc? Dil Türkçeye Yönelik Tutum Ölçe?i, psikolojideki **tutum** kavram?n? ölçmektedir. Tutum, genellikle bir nesneye, duruma veya ki?iye kar?? gösterilen de?erlendirici tepki e?ilimi olarak tan?mlan?r ve geleneksel olarak üç ana bile?enden olu?tu?u kabul edilir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bili?sel Bile?en: Bireyin Türk dili ve kültürü hakk?ndaki inançlar?, dü?ünceleri ve bilgileri.

Duyu?sal Bile?en: Bireyin Türkçeyi ö?renmeye veya kullanmaya kar?? hissetti?i duygular (ho?lanma, ilgi, kayg?).

Davran??sal Bile?en: Bireyin Türkçeyi ö?renmek için gösterdi?i eylemler veya niyetler (derse kat?l?m, ek çal??ma yapma).

Ölçek, muhtemelen bu üç bile?eni veya faktör analizleri sonucunda ortaya ç?kan özgül alt boyutlar? kapsayarak, ö?rencilerin Türkçeye olan genel e?ilimini çok boyutlu bir perspektifle de?erlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçek, doktora tezi kapsam?nda bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için, geçerlik (validity) çal??malar?n?n **kapsam geçerli?i** ve **yap? geçerli?i** olmak üzere iki temel alanda yürütülmü? olmas? beklenir. Kaynakta spesifik bir geçerlik katsay?s? belirtilmemi? olsa da, tez sürecinde a?a??daki ad?mlar izlenmi?tir:

Kapsam Geçerli?i: Maddelerin, ölçülmek istenen tutum yap?s?n? yeterince temsil edip etmedi?ini belirlemek amac?yla uzman görü?lerine ba?vurulmu?tur.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik yap?s?n? desteklemek için, genellikle **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, maddelerin beklenen alt boyutlar alt?nda toplan?p toplanmad???n? gösterir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i (reliability), ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. Kaynakta spesifik bir güvenirlik katsay?s? belirtilmemi?tir. Ancak, psikometri standartlar?na uygun bir ölçek geli?tirme çal??mas?nda, iç tutarl?l?k güvenirlik katsay?lar? hesaplanm??t?r:

?ç Tutarl?l?k: Ölçe?in maddeleri aras?ndaki tutarl?l??? ölçen **Cronbach Alfa** katsay?s?n?n hesaplanmas?. Bu katsay?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) olmas? beklenir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Farkl? zamanlarda uygulanan test sonuçlar?n?n kararl?l???n? ölçen korelasyon analizlerinin yap?lm?? olmas? muhtemeldir.

Faktör Analizi

Yabanc? Dil Türkçeye Yönelik Tutum Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla Faktör Analizi uygulanm??t?r. Ölçek geli?tirme a?amas?nda genellikle iki a?amal? bir analiz süreci izlenir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA): Ölçek maddelerinin hangi faktörler alt?nda topland???n? ke?fetmek ve ölçe?in boyut yap?s?n? belirlemek için kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in kaç alt boyuttan olu?tu?unu ortaya koymu?tur.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA): AFA ile belirlenen faktör yap?s?n?n, farkl? bir örneklem üzerinde teorik olarak beklendi?i gibi do?ruland???n? test etmek amac?yla kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in yap?sal modelini ve iyi uyum endekslerini (CFI, RMSEA, vb.) sa?lam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir doktora tezi çal??mas? ile geli?tirilmi?tir.)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert Tipi Derecelendirme format?n?n kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. (Kaynakta derecelendirme bilgisi '-' olarak belirtilmi?tir.)

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Yabanc? Dil Olarak Türkçe ö?renen ö?renciler.

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler ve yeti?kinler (Üniversite veya dil kursu ö?rencileri).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de veya yurt d???nda Yabanc? Dil Olarak Türkçe (YDT) e?itimi alan farkl? dil seviyelerindeki ö?renciler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, ka??t tabanl? veya dijital anket format?nda bir ölçektir. Puanlama, genellikle ters maddelerin kodlanmas? ve faktör puanlar?n?n toplanmas?yla yap?l?r.

Anahtar Kelimeler

Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Lisansüstü Ara?t?rma, Atatürk Üniversitesi, Dil Ö?renme Tutumu.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: kubraturkersengul@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Atatürk Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum (Tezin yap?ld??? kurum).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçek, akademik bir doktora tezinde geli?tirilmi?tir ve ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m için yazar?n iznine tabi olabilir. Genellikle bu tür ölçekler, bilimsel amaçlarla ücretsiz olarak kullan?labilmektedir.

Test Y?l?: 2016 (Doktora tezinin tamamlanma y?l?).

Kaynaklar

?engül, K. (2016). *Yabanc? dil olarak Türkçe ö?retiminde dil ö?renme stratejilerine dayal? etkinliklerin anlama becerileri ?le dil bilgisine yönelik ba?ar?ya, kal?c?l??a ve Türkçeye yönelik tutuma etkisi.* (Yay?mlanmam?? Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Tez, Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?kt?r: tez.yok.gov.tr

Yabanc? Dil Türkçeye Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

(Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktad?r. Maddelerin tam listesi için ilgili doktora tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.)

ARABPSYCHOLOGY.COM